VI International Symposium: collection of scientific papers / ed. col.: V. P. Andrushchenko, O. V. Tymoshenko, V. G. Bilyk; UDU named after Mykhailo Dragomanov, Faculty of Physical Education, Sports and Health, 43-45. [in Ukrainian]

5. Garkusha, S. V. (2014). Formation of readiness of future physical education specialists to use health-saving technologies: theoretical and methodological aspect: monograph. Chernihiv. 392 p. [in Ukrainian]

6. Hnatyuk, O. V. (2021). Formation of health-preserving competence of students as a guarantee of maintaining mental health. *Mental health of the individual in a crisis society*: collected materials of the VI All-Ukrainian scientific-practical conference (Lviv, October 22, 2021). Lviv National University of Internal Affairs, 35-39. [in Ukrainian]

7. Doroz, I. A., Kovalchuk, A. F. (2023). Formation of health-preserving competence of junior schoolchildren in the educational process of NUSh. *Scientific notes of the Nizhyn State University named after Mykola Gogol*. Series "Psychological and pedagogical sciences", 1, 43-53. https://doi.org/10.31654/2663-4902-2023-PP-1-43-53 [in Ukrainian]

8. Dubogai, O. D. (2017). Theoretical and applied foundations of the formation of health-preserving education of schoolchildren in the system of implementing the "Learning in motion" technology. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov*. Series 15: Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports), 3K, 162-165. [in Ukrainian]

9. Matvienko, O. V., Olefirenko, T. O. (2023). Emotional well-being of children and teachers: problems and practice of support in conditions of military aggression. *Educational and scientific space*: scientific journal / Ministry of Education and Science of Ukraine, Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University; editor-in-chief Matvienko O. V., 71-79. https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.3(2).2022.08 [in Ukrainian]

10. Otravenko, O. V. (2016). Pedagogical conditions for the formation of health-preserving competence of pupils and students in the context of undergraduate education. *Health, sport, rehabilitation,* 2(4), 47-50. [in Ukrainian]

11. Zelenyuk, O. V., Bykova, A. V., Berezyuk, N. A., Ignatenko, T. P. (2003). Natural factors as a means of improving students' health in the process of physical education classes: analogies to ancient Slavic beliefs. *Scientific notes of the National University of Ukraine for the Study of Physical Education*, 22(2), 320-322. [in Ukrainian]

12. Kholchenkova, N. M. (2017). Formation of health-preserving competence as a modern scientific and pedagogical problem. *Modern problems of health and healthy lifestyle in pedagogical education,* 147(2), 138-141. [in Ukrainian]

13. Tsaruk, V. (2021). Readiness of the future physical education teacher to form health-preserving competence of schoolchildren. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov*. Series 15: Scientific and pedagogical problems of physical education (physical education and sports), 3K (131), 425-428. [in Ukrainian]

14. Sheremet, I. V., Vasylenko, K. S. (2024). Development of motivational orientation towards a healthy lifestyle as a component of adaptive training of students of pedagogical specialties. *Educational and scientific space*: scientific journal / Ministry of Education and Science of Ukraine, Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University; editor-in-chief Matvienko O. V. K.: Publishing house Lira-K, 7 (2-2024), 126-136. [in Ukrainian]

15. Sheremet, I. V., Chelnokova, M. S., Kalinichenko, E. V. (2024). The problem of motivation for a healthy lifestyle in future teachers of "Fundamentals of Health" in the context of social adaptation. *Education and health of the younger generation*: materials of the VI International Symposium / ed. col.: V. P. Andrushchenko, O. V. Tymoshenko, V. G. Bilyk; Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University, Faculty of Physical Education, Sports and Health. Kyiv: Alaton, 206-208. [in Ukrainian]

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.03к(188).51

Мунтян В.С.
ORCID iD: https://orcid.org/ 0000-0002-9133-684X
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
м. Харків
Попрошаєв О. В.
ORCID iD: https://orcid.org/ 0000-0001-7059-341X
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
м. Харків

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В статі розглянуто сучасний стан проблематики з питань організації та проведення занять зі спеціальної фізичної підготовки в системі фізичного виховання у вищих начальних закладах. Виділено: проблемні питання щодо організації та оптимізації занять спортивно-прикладної спрямованості, реалізації мети та завдань на основі змісту програм навчання з дисципліни «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка»; протиріччя, пов'язані з реалізацією програмного матеріалу та навантаженням за розкладом; між прагненням досягти прогнозованих результатів навчання, формування спеціальних компетентностей та рівня підготовленості і мотивації студентської молоді. Для оптимізації процесу навчання необхідно: узгоджувати зміст програм з розкладом занять та визначити (аксіоматично) малоефективним проведення занять один раз на тиждень; визнати проблемною ситуацію оцінювання результатів навчання студентів в умовах воєнного стану з об'єктивних та суб'єктивних причин. Правильна організація навчального процесу, наполегливість і вимогливість викладача та формування в студентів позитивної мотивації є факторами, що сприяють ефективності навчання та досягненню кращих результатів.

Ключові слова: *спеціальна фізична, практико-орієнтована підготовка, студентська молодь.*

Viktor Muntian, Oleksandr Poproshaiev. Actual problems of special physical training in the system of physical education of higher education institutions. *The article examines the current state of the problem of conducting special physical training classes in the system of physical education of students of higher educational institutions. Highlights: problematic issues related to the organisation of sports and applied training, the implementation of goals and objectives based on the content of the curriculum in the discipline "Physical Education and Special Physical Training"; contradictions related to the implementation of the programme material and the workload according to the schedule and between the desire to achieve predicted learning results, the formation of special competencies, and the level of preparedness and motivation of students. To optimize the process of teaching physical education and special physical training of students, it is necessary to: coordinate the content of educational programs with the schedule of classes and determine (axiomatically) that conducting classes once per week is ineffective; to recognise the problematic situation of assessing the results of students' learning in martial law for objective (lack of necessary conditions for learning: power outages, unstable Internet, lack of direct contact between teachers and students and the ability to control the real level of their preparedness) and subjective (low level of motivation and self-discipline of students) reasons. Physical education, with an emphasis on special/practice-oriented physical training, needs to be adapted to the needs of today. Without a sufficient level of general physical fitness, it is impossible to achieve the necessary level of special/practical training. Proper organisation of the learning process, persistence and demandingness of the teacher, formation of positive motivation in students are the factors contributing to the effectiveness of learning and achievement of higher results.*

Key words: special physical, practice-oriented training, student youth.

Постановка проблеми. Питання адаптації фізичного виховання з акцентом на спеціальну практико-орієнтовану фізичну підготовку до потреб сьогодення, до існуючих викликів, загроз, можливих ризиків у майбутньому є досить актуальним. Спеціальна фізична підготовка є важливою складовою фізичного виховання студентів і спрямована на розвиток фізичних якостей, необхідних для ефективного виконання різноманітних завдань у майбутній професійній та повсякденній діяльності, на формування здорового способу життя студентської молоді. Практико-орієнтоване фізичне виховання необхідно скерувати на підвищення рівня фізичної підготовленості, морально-вольових якостей студентської молоді, формування спеціальних компетентностей та їх підготовку до захисту Батьківщини.

Аналіз літературних джерел. Фізична підготовка у період навчання і під час проходження служби майбутніми офіцерами заслуговує на особливу увагу. Важливість зв'язку між рівнем фізичної підготовленості й ефективністю виконання професійних завдань очевидна. Від рівня фізичної підготовленості та психологічної стійкості офіцерського складу залежить спроможність виконувати покладені на них обов'язки та збереження життя підлеглих [2].

Фахівці звертають увагу на доцільність використання засобів спеціальної фізичної підготовки за визначеними напрямами для підвищення ефективності підготовки до професійної діяльності майбутніх офіцерів-прикордонників, з урахуванням, що цей процес має бути спланованим, організованим і керованим [4]. Систему фізичного виховання курсантів необхідно переорієнтувати на набуття та вдосконалення військово-прикладних спеціальних навичок шляхом впровадження у навчальний процес військово-прикладних видів спорту. Формування психофізичної готовності офіцерів до майбутньої професійної діяльності має вирішуватися за допомогою низки навчальних дисциплін професійно-орієнтованої (військово-професійної) підготовки, провідною з яких є спеціальна (або спеціалізована) фізична підготовка [9].

Організація процесу навчання без урахування реальних умов практичної реалізації його результатів не вирішує проблему формування професійних компетентностей. В закладах вищої освіти слід запровадити курси спортивно-прикладної фізичної підготовки та оволодіння навичками самозахисту. Це сприятиме формуванню необхідних компетентностей та підвищенню рівня морально-вольових якостей з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності та підготовки молоді як захисників держави [6]. Наприклад, системи спеціальної фізичної підготовки збройних сил країн НАТО мають практичний характер. Фізична підготовка спрямована на розвиток військово-прикладних навичок, зміцнення здоров'я військовослужбовців, впливає на їхню фізичну здатність виконувати професійні обов'язки [3, 10]. Ефективне виконання завдань певною мірою залежить від рівня фізичної підготовленості військовослужбовців, особливо в разі надмірних фізичних навантажень та нервово-психологічних напружень під час бойових дій та екстремальних ситуацій. Одним з найбільш важливих елементів військово-професійної готовності військовослужбовців є їх фізична готовність/здатність до виконання військово-професійних завдань за призначенням [10].

Розвиток і вдосконалення практико-орієнтованих навичок здійснюється переважно під час цільових занять/тренінгів. Отже вчити необхідно тому, що потрібно в реальному житті, розвивати в студентів уміння і навички, які відповідають вимогам практичної діяльності, оскільки для підвищення рівня морально-вольових якостей необхідно робити те, що потрібно, а не те, що хочеться [8]. Спеціальна фізична підготовка впливає на психіку, формування психологічної стійкості військовослужбовців та підвищення їх боєготовності. Вона спрямована на розвиток основних фізичних якостей військовослужбовців і відіграє важливу роль у підтримці фізичної форми, стабільного рівня психологічної стійкості та збереження здоров'я в умовах високого навантаження [1]. Враховуючи реалії сьогодення, з метою підвищення рівня фізичної та психологічної підготовленості студентської молоді та розширення її адаптаційних можливостей до специфічних впливів, пов'язаних з майбутньою діяльністю, у вищих навчальних закладах необхідно впроваджувати адаптовані практико-орієнтовані освітні програми [7].

Мета. Визначити проблемні питання організації спеціальної фізичної підготовки в закладах вищої освіти та шляхи оптимізації навчального процесу з фізичного виховання та практико-орієнтованої фізичної підготовки студентської молоді.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз науково-методичної літератури з питань організації навчального процесу з фізичного виховання та спеціальної фізичної підготовки.

2. Визначити основні проблемні питання у сфері фізичного виховання та практико-орієнтованої підготовки студентської молоді.

3. Узагальнити дані, отримані під час дослідження, обґрунтувати шляхи оптимізації процесу фізичного виховання та спеціальної фізичної підготовки студентської молоді в закладах вищої освіти.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної та спеціальної літератури, нормативно-правових актів, інших джерел інформації, компаративний аналіз, узагальнення та обґрунтування даних.

Виклад основного матеріалу дослідження. До актуальних проблем організації та оптимізації спортивно-прикладної, спеціальної фізичної, практико-орієнтованої підготовки студентської молоді в закладах вищої освіти слід віднести:

- протиріччя щодо виконання програмного матеріалу та навантаження за розкладом. Вважаємо недостатнім і неефективним проведення занять один раз (дві години) на тиждень. Наявність досконалих програм з навчальних дисциплін (ПНД), робочих навчальних програм (РНП) і силабусів не може забезпечити досягнення прогнозованих результатів навчання (формування предметних і спеціальних компетентностей, досягнення необхідних показників за результатами тематичного та семестрового контролю). Недостатня кількість навчального навантаження (годин) та слабкий рівень підготовленості та мотивації студентів не співвідносяться з вимогами програмного матеріалу, досягненням мети, виконанням поставлених/прописаних завдань;
- низький реальний рівень фізичної підготовленості студентської молоді. Зниження рівня фізичної активності та регулярних занять, призводить до гіподинамії, порушень опорно-рухового апарату, ожиріння, зниження працездатності та в цілому готовності студентів до дорослого життя, до виконання конституційних та інших обов'язків;
- низький рівень мотивації до фізкультурно-оздоровчих занять, практико-орієнтованого навчання. Відсутність або недостатнє розуміння важливості фізичної підготовки для майбутнього життя і професійної діяльності. Часто мотивація зводиться лише до отримання оцінки/заліку або до формального виконання фізичних вправ та складання нормативів, а не до формування здорового способу життя та готовності до майбутньої професійної діяльності;
- зміст освітніх програм не відповідає реальним потребам та викликам сьогодення. Стандартні програми з фізичного виховання не враховують державні інтереси щодо виконання молоддю своїх обов'язків з забезпечення захисту та безпеки держави;
- недостатня кількість, невідповідність або відсутність необхідної спортивної інфраструктури. Відсутність сучасних спортивних комплексів, матеріально-технічної бази, особливо спеціалізованих залів, смуг перешкод, спеціального обладнання є ще однією перешкодою для забезпечення якісної спеціальної, практико-орієнтованої фізичної підготовки молоді та досягнення прогнозованих результатів навчання.

З метою вирішення зазначених проблемних питань, оптимізації процесу навчання з фізичного виховання та спеціальної фізичної підготовки студентської молоді необхідно: узгоджувати зміст програм навчання з розкладом занять та визначити (аксіоматично) малоефективним або неефективним проведення одноразових (двох годинних) занять (тренінгів) на тиждень; визнати проблемною ситуацію оцінювання результатів навчання студентів в умовах воєнного стану з *об'єктивних* (відсутності необхідних умов для навчання: відключення світла, нестабільний інтернет, відсутність прямого контакту викладачів зі студентами та можливості контролю реального рівня їх підготовленості) та *суб'єктивних* (слабкий рівень мотивації, самодисципліни та недостатня увага студентів до навчання) причин. Проте правильна організація навчального процесу, наполегливість та вимогливість викладача щодо вивчення студентами програмного матеріалу, дотримання дисципліни під час практичних занять, формування позитивної мотивації у студентів є факторами, які сприяють підвищенню ефективності навчання та досягнення кращих результатів.

Для забезпечення принципу доцільності та підвищення ефективності навчально-виховного процесу шляхом індивідуалізації фізичної підготовки необхідно враховувати індивідуальні особливості, фізичні можливості, рівень підготовленості та інтереси студентів крізь призму пріоритетних/імперативних інтересів держави та суспільства.

Серед завдань, які стоять перед системою освіти, – популяризація здорового способу життя шляхом проведення заходів, майстер-класів, лекцій із залученням професійних спортсменів, що сприятиме формуванню позитивного ставлення до рухової активності, підвищенню мотивації до фізичного виховання та спортивно-прикладних занять.

Наступний шлях вирішення зазначених проблем – це розвиток спортивної інфраструктури. Забезпечення університетів сучасними спортивними майданчиками, тренажерами, обладнанням, смугами перешкод, створення необхідних умов для проведення цілеспрямованих, практично-орієнтованих занять з фізичної підготовки.

Потребує уваги також питання підвищення рівня морально-вольових якостей та психологічної стійкості студентської молоді. Для цього завжди пріоритетом має бути виконання *обов'язкової програми* (вивчення програмного матеріалу, виконання необхідних завдань/вимог) і лише після цього, як форма/елемент заохочення, надавати студентам час для зняття нервово-емоційної напруги через ігрові види спорту та активний відпочинок.

9 січня 2025 року Верховна Рада України ухвалила законопроект № 12076 «Про військовий обов'язок і службу» [5]. Автори законопроекту наголошують, що реформа військової підготовки спрямована на загальне підвищення обороноздатності країни, формування в учнів необхідних навичок виживання в умовах воєнного часу, готовності громадян захищати державу перед викликами сучасності. З 1 вересня 2025 року в Україні розпочинається обов'язкова початкова військова підготовка (БЗВП) для студентів вищих навчальних закладів. Також зазначено, що під час навчання студенти отримують загальні знання з тактичної, розвідувальної, психологічної підготовки, надання першої медичної допомоги, основ військової дисципліни, поводження зі зброєю.

Виходячи зі змісту мети та завдань підготовки, постає питання щодо таких важливих складових як фізична, спеціальна фізична, практико-орієнтована підготовка, які не зазначені у проекті, але апріорі мають входити до числа основних завдань військової підготовки, що визначають готовність військовослужбовця до виконання службових завдань. Також логічним є питання комплектування резерву, військових частин та подальшого проходження *курсу молодого бійця*, який починається з фізичної підготовки, розвитку і вдосконалення фізичних якостей, серед яких майже завжди на першому місці стоїть витривалість.

Таким чином, відповідні міністерства, військові формування, керівництво навчальних закладів та інші зацікавлені сторони мають подбати про фізичну підготовку студентської молоді, підвищення рівня мотивації як до збереження власного здоров'я, так і до виконання конституційного обов'язку щодо захисту Батьківщини. Тільки достатній рівень загальної фізичної підготовленості може забезпечити досягнення необхідного рівня спеціальної/практико-орієнтованої підготовленості, якого вимагають реалії сьогодення.

Висновки. Аналіз сучасного стану питань організації занять зі спеціальної фізичної підготовки в системі фізичного виховання вказує на суперечності у виконанні програмного матеріалу та навчального навантаження; протиріччя між прагненням до досягнення прогнозованих результатів навчання, сформованості спеціальних компетентностей та реальним рівнем підготовленості та мотивації студентської молоді, а також відсутність належної спортивно-прикладної інфраструктури.

Для оптимізації процесу навчання фізичного виховання та спеціальної фізичної підготовки необхідно: узгодити зміст навчальних програм з розкладом занять і визначити, що проведення занять один раз на тиждень є неефективним; вирішити проблеми забезпечення вищих навчальних закладів сучасними спортивними майданчиками, тренажерами, обладнанням, смугами перешкод, створити необхідні умови для проведення цільових практично-орієнтованих занять з фізичної підготовки.

Спеціальна фізична підготовка є важливим засобом формування здорового способу життя, спеціальних компетентностей, розвитку та вдосконалення рівня фізичних, морально-вольових якостей студентів. Реалізація адаптованих програм спеціального, практико-орієнтованого навчання сприятиме не лише фізичному, а й соціально-психологічному розвитку студентської молоді, що є основою для побудови успішного майбутнього покоління.

Література

1. Волков М. С. Вплив спеціальної фізичної підготовки на психологічну стійкість військовослужбовців. Академічні візії. Випуск 21/2023. С. 1-13.

2. Гнидюк О.П., Ліпатова Ю.Р. (2022). Фізична підготовка як одна з військово-прикладних компонент підготовки курсантів у Національної академії державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького. *Фізичне виховання та спорт*, (2), С. 7-12.

3. Базір В.Б., Арсененко О.А. Організація та проведення спеціальної фізичної підготовки в збройних силах країн альянсу. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів... Тези доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 2023. С. 122-124.

4. Жембровський С.М., Сич Р.В. Спеціальна фізична підготовка майбутніх офіцерів-прикордонників як складова формування їх готовності до професійної діяльності. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України, Випуск 3, 2019. С. 1-11.

5. Законопроект України «Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (ухвалений Верховною Радою 09 січня 2025 р., підписаний президентом України 15 січня 2025 р.).

6. Мунтян В.С. (2023). Питання впровадження програм спортивно-прикладної фізичної підготовки в закладах вищої освіти. Матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Прикладне значення фізичної та військової підготовки у майбутній професії». Київ: ДНУ, Інститут модернізації змісту освіти. С. 106-112

7. Мунтян В.С., Попрошаєв О.В. Питання реалізації національної стратегії з оздоровчої рухової активності студентської молоді в контексті викликів сьогодення. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія №15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) :зб. Наукових праць. Вип. 3К (176) 2024. С. 341-347.

8. Muntian V. (2024) Physical education and practice-oriented special physical training. SCIENTIFIC RESEARCH: MODERN CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS, I International scientific and practical conference**,** Munich, Germany. P. 155-162.

9. Откидач В.С. Шляхи удосконалення спеціальної фізичної підготовки сектору безпеки і оборони. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Наука та освіта в епоху нових викликів та можливостей». 2024. С. 84-86.

10. Шлямар І.Л. Пропозиції з оптимізації організації фізичної підготовки у Збройних Силах України з урахуванням вимог сьогодення. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів… Тези доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції 2023. С. 40-43

References

1. Volkov M.S. Vplyv spetsial'noyi fizychnoyi pidhotovky na psykholohichnu stiykist' viys'kovosluzhbovtsiv. Akademichni viziyi. Vypusk 21/2023. S. 1-13.

2. Hnydyuk O.P., Lipatova YU.R. (2022). Fizychna pidhotovka yak odna z viys'kovo-prykladnykh komponent pidhotovky kursantiv u Natsional'noyi akademiyi derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrayiny imeni Bohdana Khmel'nyts'koho. Fizychne vykhovannya ta sport, (2). S. 7-12.

3. Bazir V.B., Arsenenko O.A. Orhanizatsiya ta provedennya spetsial'noyi fizychnoyi pidhotovky v zbroynykh sylakh krayin al'yansu. Suchasni tendentsiyi ta perspektyvy rozvytku fizychnoyi pidhotovky ta sportu Zbroynykh Syl Ukrayiny, pravookhoronnykh orhaniv... Tezy VII Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi, 2023. S. 122-124.

4. Zhembrovs'kyy S.M., Sych R.V. Spetsial'na fizychna pidhotovka maybutnikh ofitseriv-prykordonnykiv yak skladova formuvannya yikh hotovnosti do profesiynoyi diyal'nosti. Visnyk Natsional'noyi akademiyi Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrayiny, Vypusk 3, 2019. S. 1-11.

5. Zakonoproekt Ukrayiny «Pro vnesennya zmin do Zakonu Ukrayiny «Pro viys'kovyy obov"yazok i viys'kovu sluzhbu» (ukhvalenyy Verkhovnoyu Radoyu 09. 01. 2025 r., pidpysanyy prezydentom Ukrayiny 15. 01. 2025 r.).

6. Muntyan V.S. (2023). Pytannya vprovadzhennya prohram sportyvno-prykladnoyi fizychnoyi pidhotovky v zakladakh vyshchoyi osvity. Materialy II Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi «Prykladne znachennya fizychnoyi ta viys'kovoyi pidhotovky u maybutniy profesiyi». Kyyiv: DNU, Instytut modernizatsiyi zmistu osvity. S. 106-112.

7. Muntyan V.S., Poproshayev O.V. Pytannya realizatsiyi natsional'noyi stratehiyi z ozdorovchoyi rukhovoyi aktyvnosti student·s'koyi molodi v konteksti vyklykiv s'ohodennya. Naukovyy chasopys Ukrayins'koho derzhavnoho universytetu imeni Mykhayla Drahomanova. Seriia №15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport): zb. Naukovykh prats Vyp. 3K (176) 2024. S. 341-347.

8. Muntian V. (2024) Physical education and practice-oriented special physical training. Scientific research: modern challenges and future prospects, I International scientific and practical conference, Munich, Germany. P. 155-162.

9. Otkydach V.S. Shlyakhy udoskonalennya spetsial'noyi fizychnoyi pidhotovky sektoru bezpeky i oborony. Materialy Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi «Nauka ta osvita v epokhu novykh vyklykiv ta mozhlyvostey». 2024. S. 84-86.

10. Shlyamar I. L. Propozytsiyi z optymizatsiyi orhanizatsiyi fizychnoyi pidhotovky u Zbroynykh Sylakh Ukrayiny z urakhuvannyam vymoh s'ohodennya. Suchasni tendentsiyi ta perspektyvy rozvytku fizychnoyi pidhotovky ta sportu Zbroynykh Syl Ukrayiny, pravookhoronnykh orhaniv… Tezy VII Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi 2023. S. 40-43.

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.03к(188).52

Носко М.О.
ORCID iD: https://orcid.org/0000-0001-9903-9164
доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України,
заслужений діяч науки і техніки України,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів
Дейкун М.О.
ORCID iD: https://orcid.org/0009-0008-1359-537X
кандидат медичних наук, професор,
професор кафедри біології,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів
Мехед О.Б.
ORCID iD: https://orcid.org/ 0000-0001-9485-9139
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри біології,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ, СПОРТУ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах реформування освіти в Україні особливого значення набуває вдосконалення професійної підготовки фахівців фізичної культури, спорту та здоров'я людини. Зростаючі вимоги до якості підготовки кадрів обумовлюють необхідність застосування інноваційних підходів, що поєднують традиційні та сучасні методики навчання, цифрові технології та компетентнісний підхід.

***Метою** статті є аналіз та узагальнення сучасних підходів до підготовки фахівців фізичної культури та спорту в Україні, визначення ефективних освітніх технологій, які сприяють підвищенню професійної компетентності випускників. **Методологія.** Дослідження базується на комплексному підході, який включає аналіз наукових джерел, нормативних документів, анкетування викладачів та студентів, порівняльний аналіз освітніх програм, а також методи педагогічного експерименту та спостереження. **Наукова новизна.** Дослідження базується на комплексному підході, який включає аналіз наукових джерел, нормативних документів, анкетування викладачів та студентів, порівняльний аналіз освітніх програм, а також методи педагогічного експерименту та спостереження.*

***Висновки.** Результати дослідження підтверджують, що впровадження інноваційних підходів у професійну підготовку фахівців фізичної культури, спорту та здоров'я людини сприяє підвищенню рівня їхньої компетентності, адаптивності до змін у галузі та готовності до міждисциплінарної співпраці. Запропоновані методики можуть бути використані для модернізації освітніх програм та підвищення ефективності навчального процесу.*

***Ключові слова:** освітнє середовище, заклади освіти, інформаційно-комунікаційні технології, здоров'язбереження, програмне забезпечення.*